

Σχόλια για την πρόσφατη διαδήλωση
«Πρώτα η Τσεχική Δημοκρατία»

κατά του πολέμου, του πληθωρισμού... και των μεταναστών

Το έντυπο αυτό τυπώθηκε σε 500 αντίτυπα στη Θεσσαλονίκη τον Οκτώβριο του 2022.

Μοιράζεται χέρι με χέρι χωρίς χρηματικό αντίτιμο και η ηλεκτρονική του μορφή μπορεί να βρεθεί στο site της κατάληξης Φάμπρικα Υφανέτ, yfanet.espinblogs.net. Για σχόλια ή παρατηρήσεις, contact@yfanet.net ή Ομήρου με Περδίκια, κάθε Τρίτη στις 20:00.

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί τη μετάφραση ενός κειμένου από το site των Angry Workers of the World¹ που καταπιάνεται με τη μαζική διαδήλωση που έλαβε χώρα πρόσφατα στην Τσεχία κάτω από τον γενικό τίτλο «Πρώτα η Τσεχική Δημοκρατία». Με περιεχόμενο έναν εναντιωματικό λόγο κατά του πολέμου, του πληθωρισμού και των μεταναστών, και με σαφή εθνικιστικό προσανατολισμό, πάνω από 70.000 άτομα διαδήλωσαν συσπειρώνοντας ένα ακροατήριο που εκτεινόταν από την άκρα δεξιά μέχρι και το Κομμουνιστικό Κόμμα.

Ο λόγος που μεταφράσαμε το κείμενο αυτό δεν έγκειται τόσο σ' ένα επίπεδο αντιπληροφόρησης για το τι συμβαίνει σε μία άλλη χώρα όσον αφορά το ακροδεξιό φαινόμενο, όσο σ' ένα επίπεδο προβληματισμού, αναστοχασμού και προετοιμασίας για το τι μπορούμε να βρούμε εμείς μπροστά μας τους επόμενους μήνες. Όχι, δεν το παίζουμε «Κασσάνδρες» και ούτε η κινδυνολογία είναι το φόρτε μας. Το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε για να μη βρισκόμαστε συνεχώς στη δυσάρεστη θέση να κυνηγάμε τα γεγονότα, είναι να βάζουμε κάτω το πρόσφατο παρελθόν, να εφαρμόζουμε τα θεωρητικά εργαλεία που συλλογικά έχουμε κατακτήσει μέχρι σήμερα κι έτσι να βλέπουμε τις δυνατότητες και τις ανεπάρκειές μας.

1 Οι Angry Workers of the World είναι μία εργατική συλλογικότητα από το δυτικό Λονδίνο με βασικές πλευρές της δραστηριότητάς τους να είναι η διερεύνηση των δυνατοτήτων αυτοοργάνωσης στον χώρο εργασίας, το στήσιμο δικτύων προλεταριακής αλληλεγγύης κ.ά. Στο πλαίσιο συμμετοχής κάποιων από εμάς στο εγχείρημα του Fever (<https://feverstruggle.net/>), μεταφράσαμε στο παρελθόν άλλα δύο κείμενά τους («Κρίση, ρωγμές και μαρξισμός της καντίνας – Για μια κομμουνιστική συζήτηση στο εσωτερικό της εργατικής τάξης» και «Μία σύντομη περίληψη των παγκόσμιων αγώνων κατά τη διάρκεια της COVID-19») τα οποία μπορούν να βρεθούν στο site της κατάληψης Φάμπρικα Υφανέτ. Υλικό τους στα ελληνικά μπορεί να βρεθεί επίσης στην προσούρα «Προλετάριοι/ες όλων των ταυτοτήτων ενωθείτε και... αυτοκαταργηθείτε» που έχει κυκλοφορήσει από τη Συνέλευση Εργαζομένων και Ανέργων από την πλατεία Συντάγματος.

Φέτος, λοιπόν, μας χτύπησε για άλλη μία φορά την πόρτα η περιλάλητη «κρίση» –και ήδη από τώρα οι διαχειριστές της εξουσίας προετοιμάζουν το έδαφος για έναν βαρύ χειμώνα στον οποίο όλες μαζί θα πρέπει να βάλουμε «πλάτη»· η κατανάλωση ρεύματος και φυσικού αερίου θα πρέπει να γίνεται με μέτρο γιατί τα ενεργειακά αποθέματα τελειώνουν· τα πενιχρά επιδόματα να μας φαίνονται ως «μάννα εξ ουρανού» από μία γενναιόδωρη κυβέρνηση· και γενικότερα η λογική των «θυσιών» να εμπεδωθεί για άλλη μια φορά βαθιά στις συνειδήσεις μας και να ορίζει τα κοινωνικά μας αντανακλαστικά.

Δεν είναι η πρώτη φορά που καλούμαστε να κάνουμε τέτοιες «θυσίες» τα τελευταία χρόνια. Εκεί γύρω στο 2008, ήταν μία άλλη κρίση που έσκασε κι αυτή σαν «απότομο καιρικό φαινόμενο», όχι λόγω κάποιου πολέμου ή έλλειψης σ' ενεργειακούς πόρους, αλλά λόγω των χρηματοπιστωτικών παιχνιδιών που παίζονταν σε βάρος της «αθώας» Ελλάδας από τους «κακούς» Ευρωπαίους –έτσι τουλάχιστον θέλησε να μας πείσει ένα ιδιαίτερα δημοφιλές αφήγημα που υιοθετήθηκε εξίσου από τη δεξιά και την αριστερά αυτού του τόπου εκείνα τα χρόνια. Με άλλα λόγια, μία κρίση αναπαραγωγής της κεφαλαιακής σχέσης, μία στιγμή μπλοκαρίσματος της καπιταλιστικής συσσώρευσης που οφειλόταν και στη (σπασμωδικά και συγκεχυμένα εκφρασμένη, πολλές φορές, μα *συνολική*) αμφισβήτηση της σχέσης κεφάλαιο των προηγούμενων χρόνων, εμφανίστηκε ως *ζήτημα πολιτικής διαχείρισης* που έκριζε πολιτικής, *εθνικής* λύσης. Η κριτική του περιεχομένου των καπιταλιστικών σχέσεων μετατοπίστηκε σ' αυτήν του τρόπου διαχείρισής τους. Κι ήταν ακριβώς αυτός ο διαταξικός, «λαϊκομετωπικός», και εν τέλει *πατριωτικός* χαρακτήρας που εμφανίστηκε (και, πολλές φορές, κυριάρχησε) σε πλατείες, πρωτοβουλίες, απεργιακές κινητοποιήσεις, πανό και συνθήματα, που έθεσε ένα ανυπέρβλητο όριο στους αγώνες εκείνης της περιόδου και, λίγα χρόνια αργότερα, οδήγησε και στην εκλογική επικράτηση του ΣΥΡΙΖΑ και τη συγκυβέρνηση με τους ΑΝΕΛ.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οι αγώνες της περιόδου '10-'12 δεν έπεσαν από το πουθενά σε μία υπνωτισμένη και γαλήνια πολιτεία. Για

αρκετά χρόνια πιο πριν η τάξη και η ασφάλεια (και μαζί μ' αυτήν η ίδια η νομιμοποίηση των εκμεταλλευτικών σχέσεων) είχε διασαλευτεί σε πλείστες περιπτώσεις μέσα από εξεγέρσεις (ντόπιων αλλά και μεταναστών), φοιτητικούς αγώνες, απεργιακές κινητοποιήσεις εκπαιδευτικών, μαθητικές καταλήψεις, κινητοποιήσεις ενάντια στα (τότε) νέα ασφαλιστικά νομοσχέδια, κλπ. Παρ' όλα αυτά, όταν η κοινωνική δυσαρέσκεια συμπυκνώθηκε κατά τη διάρκεια των «αγώνων ενάντια στη λιτότητα», κι ενώ φορείς της ήταν μία υπολογίσιμη μαγιά κόσμου, συμπεριφορών και εμπειριών που σμιλεύτηκαν στο προαναφερθέν κινηματικό παρελθόν, ακόμα και τότε η κοινωνική δυσαρέσκεια ντύθηκε και στα γαλανόλευκα, μούτζωσε τη Βουλή κι απαίτησε «οι προδότες να πάνε στο Γουδί».

Ωστόσο, βλέπουμε μια ποιοτική διαφορά των κινημάτων εκείνης της περιόδου με αυτά που εμφανίζονται σήμερα. Στο σημείο αυτό, να σημειώσουμε ότι δεν προσπαθούμε να συγκρίνουμε τα κινήματα και να τα αξιολογήσουμε ως περισσότερο ή λιγότερο πετυχημένα. Αντίθετα, προσπαθούμε να σκιαγραφήσουμε τη μορφή της ταξικής πάλης του σήμερα σε σχέση με παλιότερα και να ανιχνεύσουμε τα όρια που θα καλεστούμε να αντιμετωπίσουμε ως κομμάτι των αγώνων. Οι αγανακτισμένοι στην Ελλάδα, στην Ισπανία και αλλού προσπάθησαν μέσα από την ταυτότητα του πολίτη και τις ακομμάτιστες συγκεντρώσεις να προσπεράσουν τους διαχωρισμούς που ορθώνονταν μεταξύ τους. Δεν είχε σημασία τι είσαι στην υπόλοιπη ζωή σου αρκεί το ότι ήρθες στην πλατεία. Εξαρχής διακυρήχθηκε μία γενικευμένη ενότητα όλων όσων συμμετείχανε, ήταν όλοι αγανακτισμένοι, το «99 τις εκατό» της κοινωνίας ενάντια στο «1 τις εκατό» και στους ξεπουλημένους πολιτικούς. Αντίθετα, στην τωρινή συγκυρία, βλέπουμε να μην κυριαρχεί αυτή η προσπάθεια για ενότητα εντός των κινημάτων, είτε προέρχονται από τη δεξιά, είτε από την αριστερά. Οι άνθρωποι συνυπάρχουν σε αυτά με έναν εξατομικευμένο και κατακερματισμένο τρόπο. Η κοινότητα των αγωνιζόμενων συντίθεται γύρω από μία αρνητική ενότητα: ενάντια στον αυταρχισμό και την αστυνομική βία, ενάντια στα λάθη αυτού του κόσμου. Χωρίς όμως να μπορεί να παράξει ένα όραμα, μια θετική πλευρά αυτής της συνάντησης, και έτσι, όταν η

οργή υποχωρεί, η κοινότητα των αγωνιζόμενων ξανά αποσυντίθεται και επιστρέφει στην κανονικότητα.

Από την περίοδο της πανδημίας και μετά, στην Ελλάδα έχουμε δει να αναδύονται διάφορες τέτοιες συναντήσεις στον δρόμο: το φοιτητικό καταληψιακό κίνημα της Θεσσαλονίκης και το προλεταριακό ξέσπασμα στη Νέα Σμύρνη ενάντια στην αστυνομική διαχείριση της πανδημίας την άνοιξη του 2021, τις φεμινιστικές πορείες ενάντια στην έμφυλη βία, τον φοιτητικό αγώνα ενάντια στην παρουσία των μπάτσων στο ΑΠΘ, τις συγκεντρώσεις ενάντια στο Μετρό των Εξαρχείων. Παρόλο που οι αγώνες αυτοί δεν μπορούν να συγκριθούν σε ένταση και διάρκεια, ταιριάζουν πολύ καλύτερα σε χαρακτηριστικά και περιεχόμενα με το κίνημα του Black Lives Matter στις ΗΠΑ, τις πορείες ενάντια στην απαγόρευση των αμβλώσεων στην Πολωνία ή τις αντικαθεστωτικές διαδηλώσεις στη Λευκορωσία, παρά με τα αντιδραστικά κινήματα πολιτών της Ευρώπης. Παράλληλα όμως με αυτούς τους αγώνες, βλέπουμε διάφορες ριζοσπαστικές εκφάνσεις του εθνικού φαινομένου να αναδύονται στη δημόσια σφαίρα τα τελευταία 4 χρόνια: αναφερόμαστε στις μαζικές (κάποιες φορές και συγκρουσιακές) συγκεντρώσεις με αφορμή το μακεδονικό, στις ρατσιστικές επιτροπές κατοίκων της επαρχίας ή των νησιών του Αιγαίου, στην εθνική συσπείρωση και τη στήριξη των ελληνικών στρατών στον Έβρο, στις εθνικιστικές μαθητικές καταλήψεις, στη δημοφιλία που αποκτά (ακόμα και στους αυτοαποκαλούμενους «αντιφασιστικούς» κύκλους) αυτή η macho, τοπικιστική και χουλιγκανίστικη αισθητική και κουλτούρα που δεν διστάζει να την πέφτει σε αριστερούς φοιτητές ή στους «αδύναμους» και τις «διαφορετικές» μέσα στις σχολικές αίθουσες, και τέλος, στις συνεχιζόμενες αντιεμβολιαστικές κινητοποιήσεις της περσινής χρονιάς που χτίσανε το αφήγημα της παγκόσμιας «συνομοσίας» με αφορμή την πανδημία και την καραντίνα, την πολυτιμότητα του ελληνικού DNA που πρέπει να παραμείνει ανόθευτο κλπ. Θα είμαστε αφελείς αν περιμένουμε ότι αυτά υποκειμένα, τα μέσα δικτύωσής τους, η συνθηματολογία τους, το επίπεδο συνοχής που έχουν κατακτήσει και το «know-how» που απέκτησαν στον δρόμο ενάντια στις δυνάμεις καταστολής, θα μείνουν στο παρασκήνιο ή θ' αναδιπλωθούνε στην

περίπτωση γενικευμένων διαμαρτυριών.

Παρόλα αυτά, οι δύο διαφορετικές κοινωνικές τάσεις που επικρατούν στην ελληνική πραγματικότητα δεν εμφανίζονται μαζί στον δρόμο ή σε αγώνες, αλλά αναπτύσσονται κάπως παράλληλα. Πολλές φορές μάλιστα, συγκρούστηκαν τόσο σε μοριακό επίπεδο, όσο και στον δρόμο. Η ένταση της έμφυλης βίας και η αντιδραστική αρρενωπότητα συνυπάρχουν με την όλο και μεγαλύτερη ρευστοποίηση των έμφυλων ταυτοτήτων και την αμφισβήτηση του ρόλου της γυναίκας ως μητέρας όπως γίνεται αντιληπτός από την κυρίαρχη αφήγηση.

Ωστόσο, απέναντι σε μία τάση ανόδου του εθνικισμού, ποιος μπορεί να είναι ο δικός μας ρόλος; Παρ' ότι απαραίτητο, δεν μπορούμε ν' αρκεστούμε στο «πάτημα» του εθνικού ύμνου ή στην απαλλοτρίωση των γαλανόλευκων σημαιών (που συνέβαιναν κατά κόρον το '10-'12, όταν οι συσχετισμοί μας ευνοούσαν) όποτε αυτά εμφανίζονται κοντά μας στον δρόμο. Όχι ότι κάτι τέτοιο δεν είναι σημαντικό ή δεν κουβαλά υλικά ή/και συμβολικά νοήματα, αλλά απλά δεν αρκεί πια. Στην εποχή που η αντιδραστικότητα και τα συντηρητικά αντανακλαστικά τείνουν να πάρουν το πάνω χέρι σχεδόν για κάθε κοινωνικό ζήτημα που ξεπηδά στη δημόσια σφαίρα (από τους τοίχους της ηλεκτρονικής μας δικτύωσης μέχρι συζητήσεις στους εργασιακούς μας χώρους, και από τα τζαρτζαρίσματα σε αφισοκολλήσεις μέχρι τη δημόσια αντιπαράθεση σε δρόμους και πλατείες), εμείς θα πρέπει να λειτουργήσουμε ως ένας *σπόρος διχόνοιας* όπου πάνε να σχηματιστούν «λαϊκά» μέτωπα που με αφορμή ζητήματα ακρίβειας ή αύξησης του κόστους ζωής, θα ταυτίσουνε αυτήν τη «ζωή» με τα ελληνορθόδοξα, κανονιστικά πρότυπα της αγίας ελληνικής οικογένειας και των συμπαρομαρτούντων της. Ο μόνος τρόπος για να μην αφήσουμε κανένα περιθώριο σύμπλευσης μ' αυτές τις δυνάμεις, δεν είναι απλά να μιλάμε για «εργάτες κι αφεντικά», όταν αυτοί θα μιλάνε για «έθνος» ή για «καπιταλιστική συσσώρευση», όταν αυτοί ζητάνε «ανάπτυξη». Οι διαχωριστικές γραμμές θα πρέπει να χαραχθούνε ανοίγοντας *νέα κοινωνικά ζητήματα που διχάζουν*, εκεί που αυτοί αποσκοπούν σε συνθήματα – ομπρέλες που «όλους τους καλούς χωράνε». Όταν διάφοροι θα προστάζουν «όχι άλλες θυσίες»,

αλλά με το που αναθερμανθεί το ελληνoturκικό θα ισχυριστούνε πως «μόνο για έναν τέτοιο σκοπό αξίζει να θυσιαστεί κανείς», εμείς να βγούμε μπροστά μ' έναν αντιμilitarιστικό λόγο που θα φωνάζει «ούτε μία ώρα στον στρατό». Όταν θα δημιουργηθούνε δομές αλληλεγγύης από τα κάτω για τα «φτωχά, λαϊκά στρώματα», αλλά μ' αυτό θα εννοούνε τα ελληνικά «φτωχά, λαϊκά στρώματα», εμείς να ενδυναμώνουμε όποια δίκτυα αλληλοϋποστήριξης με μεταναστευτικές οικογένειες έχουμε σχηματίσει αυτά τα χρόνια. Όταν αυτοί θα κατηγορούνε την Ελλάδα *αυτού* του πολιτικού προσωπικού ότι «τρώνει τα παιδιά της», ότι τ' αφήνει χωρίς μέλλον κι ότι το δημογραφικό πρόβλημα είναι άλλο ένα σύμπτωμα της κρίσης, εμείς να μιλήσουμε ξανά και ξανά για την επιλογή της έκτρωσης ως μία συνειδητή διέξοδο από μία ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη. Όταν οι φοιτήτριες θα καλούμαστε να συμμορφώσουμε το χρονοδιάγραμμα των σπουδών μας σύμφωνα με τους συναισθηματικούς και οικονομικούς εκβιασμούς της οικογένειάς μας, εμείς να δίνουμε στο πανεπιστήμιο το χρώμα και τον ρυθμό που παίρνει σε συναυλίες, party κι αυτοοργανωμένες, «εξωπανεπιστημιακές» δράσεις, και να φροντίσουμε να καλύψουμε πολλές από τις βασικές μας ανάγκες συλλογικά και μακριά από τα πρότυπα συμπεριφοράς που μας σερβίρονται με το τσουβάλι. Όταν η φιγούρα που πάει να κυριαρχήσει στους αγώνες θα είναι αυτή του «φτωχού, πλην τίμιου, μεροκαματιάρη», εμείς να θυμίσουμε ξανά την κριτική μας στην ηθική της εργασίας και να μιλήσουμε ως άνεργες και άεργες. Όταν αυτοί θα προσπαθούν να μας πείσουν ότι τα μόνα διακυβεύματα της εποχής είναι η θέρμανση και το ρεύμα και ότι «αυτά συσπειρώνουν τις μάζες», εμείς να επιμένουμε ότι αντίστοιχης βαρύτητας ζητήματα είναι να νιώθεις άνετα με το σώμα σου και τις σεξουαλικές σου επιλογές σε δημόσιους χώρους.

Ό,τι δεν χωράει θα είναι απαραίτητο. Αλλιώς ας είμαστε έτοιμοι να γίνουμε οι νεροκουβαλητές στον μύλο του λαϊκισμού ή της «εθνικής ανάπτυξης» χωρίς καν να το καταλάβουμε...

Ένας/μία σύντροφος/συντρόφισσα από τη Δημοκρατία της Τσεχίας μας έστειλε αυτά τα μικρά σχόλια. Είναι τραγικό ότι είναι η ακροδεξιά αυτή, η οποία ηγείται της διαμαρτυρίας ενάντια στην κρίση του κόστους ζωής και του πολέμου. Συνεπώς, υπάρχουν κάποια ζητήματα που οφείλουμε να επεξεργαστούμε στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Καταρχάς, ακόμα δεν μπορούμε να κατανοήσουμε επαρκώς τη σύνθεση και τις πολιτικές δυναμικές στο εσωτερικό της τρέχουσας «λαϊκής δυσaréσκειας». Ως λαϊκή δυσaréσκεια εννοούμε κινητοποιήσεις που θέτουν οικονομικά ζητήματα ή την αντίσταση απέναντι σε συγκεκριμένα κρατικά μέτρα σε ένα διαταξικό επίπεδο, π.χ. που συμπεριλαμβάνουν εργαζόμενους/ες όσο και ιδιοκτήτες μικρών επιχειρήσεων που εκφράζονται ως «οι πολίτες» ή ο «λαός». Οι διαμαρτυρίες των Κίτρινων Πιλέκων ή μερικές από τις πρόσφατες διαδηλώσεις ενάντια στο κρατικό lockdown² κατά τη διάρκεια της πανδημίας της Covid δείχνουν ότι ενώ αυτές οι κινητοποιήσεις δεν είναι απαραίτητα «δεξιές», η υλική τους φύση τείνει να αντιμετωπίζει τα προβλήματα ως προβλήματα «πολιτών», κάτι το οποίο θέτει το ερώτημα ποιος ανήκει σε αυτή την ομαδοποίηση και ποιος όχι. Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι οι συμμετέχοντες της εργατικής τάξης σε αυτές τις κινητοποιήσεις τείνουν να μην αναδεικνύουν τις δικές τους ταξικές διεκδικήσεις, όπως η διεκδίκηση για υψηλότερους μισθούς, καθώς κάτι τέτοιο θα απειλούσε να δημιουργήσει συγκρούσεις με τους άλλους «πολίτες» στο εσωτερικό του κινήματος, π.χ. με αυτούς που απασχολούν εργαζόμενους/ες και έχουν συμφέρον στο να διατηρούνται οι μισθοί σε χαμηλό επίπεδο.

Αλλά αυτές είναι πολύ γενικές εκτιμήσεις.

Επί του παρόντος πρέπει να κατανοήσουμε πώς η άκρα δεξιά συνδυάζει ένα φαινομενικά «διεθνιστικό» ζήτημα, όπως η αντίθεση στον πόλεμο,

2 <https://www.angryworkers.org/2021/12/24/report-from-a-no-green-pass-protest-in-hamburg/>

με πατριωτικές ή εθνικιστικές οπτικές. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί μόνο μερικώς από την έλξη του Πούτιν ή του ρωσικού κράτους στο εσωτερικό των διεθνών εθνικιστικών δυνάμεων. Υπάρχει ένας υλικός πυρήνας στην κριτική της «παγκοσμιοποίησης» ή του «δυτικού νεοφιλελεύθερου ιμπεριαλισμού» που εκφράστηκε από την εθνικιστική άκρα δεξιά. Η επιθυμία του «να ανακτηθεί ο έλεγχος» δεν είναι μία ανορθολογική αντίδραση απέναντι στη διεθνή κρίση. Τα πρόσφατα χρόνια και η πολιτική Αριστερά είχε πλαισιώσει την κριτική της «παγκοσμιοποίησης», πρωτίστως με όρους της πολιτικής του έθνους – κράτους, από τον ΣΥΡΙΖΑ μέχρι τον Corbyn³. Αφορούσε άλλωστε, την εθνικοποίηση ή μία «μεγαλύτερη κρατική παρεμβατικότητα». Η πολιτική Δεξιά ήταν πάντοτε ένας καλύτερος «εθνικός παίχτης», καθώς είναι περισσότερο ικανή στο να αντιδράσει απέναντι στις αντιφάσεις ενός εθνικού κράτους σε μία διεθνή οικονομία. Υπό την έννοια αυτή η κοινοβουλευτική ή η κρατικίστικη Αριστερά βοήθησε στην υπονόμευση του διεθνισμού της εργατικής τάξης –αποτέλεσμα του οποίου είναι και φαινόμενα όπως η πρόσφατη διαδήλωση στην Πράγα.

Δεν είναι αρκετό το να αναπτύξουμε μία πιο ακονισμένη κριτική της υπάρχουσας τάξης πραγμάτων. Εν τέλει το θέμα είναι να έχεις φωνή εντός της τάξης. Δεν μπορούμε να βασιστούμε στον αυθορμητισμό. Όπως σε κάθε είδος κοινωνικής σύγκρουσης, τα ζάρια έχουν ήδη ριχθεί. Μπορούμε να το διαπιστώσουμε αυτό, σε πολύ μικρότερη κλίμακα, με το να συγκρίνουμε τις απολύσεις στην GKN⁴ στην Ιταλία και αυτές στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στην Ιταλία, με πολιτική σαφήνεια και τη δύναμη και το βάθος των σχέσεών τους, κατάφεραν να ανοίξουν δίοδο και να γίνουν ένας ηγούμενος πόλος για την ευρύτερη τάξη· στο Ηνωμένο Βασίλειο, η πολιτική αποσύνθεση και η ισχνή υπάρχουσα

3 <https://www.angryworkers.org/2019/12/21/labour-defeat-thoughts-on-democratic-socialism/>

4 Η GKN είναι μία διεθνής εταιρία που κατασκευάζει αεροσκάφη, αεροκινητήρες και γενικότερα ανταλλακτικά: https://www.euractiv.com/section/politics/short_news/italian-court-finds-auto-part-company-guilty-of-breaching-trade-union-rights/.

οργάνωση μεταφράζεται σε μάταιες εκκλήσεις προς το έθνος, π.χ. όπως κατά τη διάρκεια της κινητοποίησης του συνδικάτου με το σύνθημα «Stop Betraying Britain⁵» ενάντια στις απολύσεις στην British Airways. Ο δύσκολος και ανεξάρτητος αγώνας για τα συλλογικά μας συμφέροντα ως εργάτες και εργάτριες είναι το απαραίτητο θεμέλιο για μία επανεμφάνιση του διεθνισμού της εργατικής τάξης –και ο διεθνής χαρακτήρας της κρίσης και της σύγχρονης παραγωγής επιβάλλει ότι μόνο οι αγώνες που συνδέονται με άλλους εργάτες πέρα από τα εθνικά όρια μπορούν να είναι επιτυχημένοι.

5 ΣτΜ Στα ελληνικά το όνομα του συνδικάτου αποδίδεται ως «Μην προδίδεις την Βρετανία». Η σελίδα με το συγκεκριμένο φυλλάδιο: <https://www.unitetheunion.org/media/3116/ba-info-leaflet-2.pdf>.

Σχόλια για την πρόσφατη διαδήλωση «Πρώτα η Τσεχική Δημοκρατία» κατά του πολέμου, του πληθωρισμού... και των μεταναστών

i) Αυτή δεν ήταν (απλώς) μία διαμαρτυρία απέναντι στο αυξανόμενο κόστος ζωής. Αυτή ήταν μία διαδήλωση με ένα ύφος που προσπαθούσε να εκμεταλλευτεί το καθετί που μπορούσε· η αφίσα που καλούσε επίσης ανέφερε «μετανάστες, λογοκρισία, μάσκες, εμβολιασμοί, τεστ, κυρώσεις του πολέμου, ψηφιακά νομίσματα, πόλεμος». Ο γενικότερος στόχος ήταν «να συνενώσει όλες τις πατριωτικές δυνάμεις». Οι άμεσοι διοργανωτές προέρχονταν από τις πλατφόρμες των διαμαρτυριών για την Covid. Φασίστες (το κόμμα της Άμεσης Δημοκρατίας, το Εργατικό Κόμμα της Κοινωνικής Δικαιοσύνης), το Κομμουνιστικό Κόμμα, δεξιοί υποστηρικτές του «Chechxit» και όσοι υποστηρίζουν την ιδέα του ελάχιστου κράτους (το κόμμα Tricolor και ο οικονομολόγος Ševčík που είναι οπαδός του Friedman), εθνικιστικές/αντι-μεταναστευτικές μικρές ομάδες όπως η Εθνική Πολιτοφυλακή, η Συμμαχία των Εθνικών Δυνάμεων, η φανατική Χριστιανική/εθνικιστική συμμαχία D.O.S.T., συμμετείχαν και/ή υποστήριξαν την εκδήλωση, όπως επίσης άνθρωποι που διαδίδουν ψευδείς ειδήσεις και άτομα (ο πρώην πρόεδρος της αστυνομίας, ο πρώην πρόεδρος του αγροτικού επιμελητηρίου...).

ii) Η κύρια και μοναδική πολιτική καινοτομία της δράσης ήταν η ευθυγράμμιση με τη Ρωσία. Η κριτική προς τη Δύση (την ΕΕ, τη «δημοκρατία» των Βρυξελλών, την παγκοσμιοποίηση, τη γερμανική αποικιοκρατία κλπ) ήταν ήδη παρούσα κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων της Covid, αλλά η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία επιτάχυνε τον προσανατολισμό των κατακερματισμένων δυνάμεων που συναντήθηκαν κατά τη διάρκεια της Covid (και πριν από αυτό, κατά τη διάρκεια της μεταναστευτικής κρίσης): το «εναντίον ποιου» ήταν ξεκάθαρο εδώ και πολύ καιρό, αλλά τώρα αποκαλύφθηκε το «ΥΠΕΡ ποιου» –και οι ομιλητές και τα πανό ορισμένων διαδηλωτών δεν ντράπηκαν να το πουν: «υπέρ της Ρωσίας». Η απόρριψη της Δύσης απέκτησε έναν πρωταγωνιστή, μια υπερδύναμη για να προσκολληθεί, χάρη στη ρωσική εισβολή.

Vládo, přemáš syrské
uprchlíky
Co nabídneš českým
dětem místo víček od
PET lahví

STOP
ISLAM

SLAM
nelze
kombino

Islám

mimo

Zákon

NE
TOTALITAM!

JAK
KE
KCE

DIRNENY

žij
KRES
URU
VYKY ZÁ

iii) Οι τιμές της ενέργειας και ο πληθωρισμός γενικότερα ήταν αναμφίβολα αυτό που έφερε τόσο πολύ κόσμο στη διαδήλωση (πιθανότατα ήταν περισσότεροι από τον αριθμό των 70.000 που ανακοίνωσε η αστυνομία– μεταξύ 70 και 100 χιλιάδων). Και σίγουρα θα δώσει τροφή και αντοχή στη δυσaráσκεια (μαζί με το βάρος των Ουκρανών προσφύγων).

iv) Οι περισσότεροι συμμετέχοντες στην εκδήλωση διαμαρτυρίας ήταν σίγουρα εκεί λόγω της αύξησης του κόστους ζωής, όχι για να «συνενώσουν τις πατριωτικές δυνάμεις». Αντίθετα, οι «πατριωτικές δυνάμεις» (εθνικιστές, ξενοφοβικοί κλπ) είναι στο τιμόνι της διαμαρτυρίας και αυτό φαίνεται να είναι αποδεκτό.

Την ευθυγράμμιση με το ρωσικό στρατόπεδο μπορεί να μην τη συμμερίζονταν πλήρως, όλοι οι συμμετέχοντες στη διαδήλωση. (Παρεμπιπτόντως, η σύνθεσή της φαίνεται να ήταν κοινωνικά πιο πλούσια από εκείνη των διαδηλώσεων της Covid: σε αυτές συμμετείχαν μικροεπαγγελματίες και τα φτωχά περιθωριακά στρώματα της εργατικής τάξης, ενώ το Σάββατο 3 Σεπτεμβρίου φάνηκε να προσέρχεται και η πιο εύπορη εργατική τάξη και οι επιχειρηματίες. Φυσικά, αυτό συνέβη επειδή η τσεχική κυβέρνηση υπήρξε πολύ πιο παθητική στο θέμα της ενέργειας από τις δεξιές και αριστερές κυβερνήσεις των τριγύρω χωρών, τόσο απέναντι στους εργαζόμενους όσο και στις επιχειρήσεις). Αλλά η φιλορωσική στάση δεν θα αποτελέσει εμπόδιο για τους ανθρώπους αυτούς στο να έρθουν στην επόμενη διαδήλωση με τους ίδιους διοργανωτές, με τα ίδια συνθήματα, με τις ίδιες ομιλίες, με τις ίδιες εκκλήσεις –με την ίδια πολιτική.

Το κοινό των διαδηλώσεων μοιράζεται σίγουρα τις κεντρικές θέσεις των ομιλιών (γι' αυτό και η ηγεσία των «πατριωτικών δυνάμεων» δεν έχει ανταγωνισμό): δηλαδή μοιράζεται την παντελή έλλειψη ενδιαφέροντος για την υπεράσπιση των μισθών και των συνθηκών δουλειάς στους χώρους εργασίας, την έκκληση για προστασία από το κράτος (των στέλικων επιχειρήσεων και των τμημάτων της κοινωνίας που «το αξίζουν»), την «απελευθέρωση των επιχειρήσεων από την ξένη

καταπίεση». Επίσης, συμφωνούν με τις «απευθείας διαπραγματεύσεις με τον Πούτιν για την προμήθεια φυσικού αερίου» κλπ.

v) Είναι σαφές ότι το περιεχόμενο της διαμαρτυρίας είναι προϊόν της απουσίας αγώνων στους χώρους εργασίας (και του γενικά διαδεδομένου αισθήματος των εργαζομένων ότι δεν είναι δυνατόν να αγωνιστούν στους χώρους εργασίας), το οποίο στο πλαίσιο των σημερινών γεωπολιτικών κινήματων και του πολέμου παίρνει έναν επικίνδυνο προσανατολισμό.

vii) Μερικά ερωτήματα που πρέπει να μελετηθούν: θα οδηγήσει αυτό σε ένα δομημένο κίνημα; (Προς το παρόν φαίνεται ότι δεν υπήρξαν τοπικές συναντήσεις πριν από την εκδήλωση μόνο ανακοινώσεις στο Facebook και ομάδες στο Facebook –του τύπου «ας συναντηθούμε στην Πράγα»). Όλες οι προηγούμενες παρόμοιες κινητοποιήσεις απέτυχαν να δημιουργήσουν έναν ηγέτη και μια συνεκτική οργάνωση (δεν ξεπέρασαν τις εκκεντρικές και αμφισβητήσιμες προσωπικότητες και την πληθώρα των διαφωνούντων ομάδων).

Ο στόχος που ανακοίνωσε η διαδήλωση είναι υπερβολικά φιλόδοξος: η πτώση της κυβέρνησης το αργότερο μέχρι τις 25 Σεπτεμβρίου⁶ ή «θα κάνουμε έκκληση στο δικαίωμα στην αντίσταση» (;). Τι ακριβώς θα κάνουν;

Θα μπορέσει το πρώην κυβερνητικό κόμμα του Babiš⁷ να επωφεληθεί
6 ΣΤΜ Περισσότεροι από 10.000 διαδηλωτές συγκεντρώθηκαν την Τετάρτη 28 Σεπτεμβρίου στην πλατεία Wenceslas της Πράγας, απαιτώντας την παραίτηση της κυβέρνησης της Τσεχικής Δημοκρατίας αλλά και την παύση των κυρώσεων απέναντι στη Ρωσία. Κομμάτι των διαδηλωτών ισχυρίζεται ότι μάχεται την «παγκόσμια ελίτ» και οι περισσότεροι χρησιμοποιούν το σύνθημα «Πρώτα η Τσεχία».

7 ΣΤΜ Ο Andrej Babiš είναι λαϊκιστής πολιτικός και επιχειρηματίας, ο οποίος διετέλεσε πρωθυπουργός της Τσεχικής Δημοκρατίας από το 2017 έως το 2021. Προηγουμένως διετέλεσε υπουργός Οικονομικών και αναπληρωτής πρωθυπουργός από το 2014 έως το 2017. Ενεπλάκη σε οικονομικά σκάνδαλα

από τις διαδηλώσεις; Όσοι προέρχονται από τις διαμαρτυρίες της Covid είναι δυσπρόσιτοι, επειδή είναι έντονα αντι-Babiš (Babiš = lockdown, μάσκες κλπ), αλλά άλλοι μπορεί να είναι ήδη υποστηρικτές του Babiš ή να είναι ανοιχτοί απέναντί του. Στις 23 και 24 Σεπτεμβρίου⁸ θα διεξαχθούν τοπικές εκλογές και εκλογές για τη Γερουσία.

και έχασε τις εκλογές το 2021. Κατά τη διάρκεια της μεγάλης μεταναστευτικής κίνησης προς την Ευρώπη (2015-2017) είχε προβεί σε δηλώσεις που μιλούσαν για την «ασφάλεια των Τσέχων πολιτών» και κατηγόρησε τις πολιτικές της Μέρκελ για την είσοδο «επικίνδυνων μεταναστών χωρίς έλεγχο» στην Ευρώπη.

8 ΣτΜ Στον πρώτο γύρο των εκλογών το κόμμα της αντιπολίτευσης ANO 2011 του Andrej Babiš έμοιαζε να έχει να καταφέρει να ενσωματώσει ένα κομμάτι από τις πρόσφατες διαμαρτυρίες. Παρόλα αυτά όμως ο συνασπισμός της κυβέρνησης επικράτησε κατοχυρώνοντας τις περισσότερες θέσεις στην Τσέχικη γερουσία.

BRUSLSKÉ
PASTI ŠKODÍ
NAŠI VLASTI

